

BATXILLERAT
LLENGUA
I LITERATURA

Pas i repàs

150 EXERCICIS DE LLENGUA

J. MACIÀ
A. M. MUÑOZ

PRESENTACIÓ

El present llibret conté dues parts: en la primera s'exposen 87 qüestions importants de llengua; en l'altra hi ha 150 exercicis per a treballar aquestes qüestions. Es tracta de pràctiques variades de llengua, centrades sobretot en **aspectes normatius** referits a la fonètica-ortografia, a la morfologia i la sintaxi (especialment als pronoms febles i relatius), com també als signes de puntuació, sense negligir, però, aspectes tan importants com l'**expressió escrita**. També inclou activitats com el **dictat per parelles**, la **correcció de textos** i els **jocs lingüístics** (una manera ben atractiva de mobilitzar vocabulari i ortografia).

Massa llibres de text tendeixen a l'atomització dels continguts, de manera que l'alumnat no pot recuperar-los fàcilment i, menys encara, fer-se'ls seus. Davant d'això, aquest manual vol ser una **referència bàsica per a l'estudi de l'idioma** o, més sovint, un recordatori de la seva normativa, la comprensió de la qual, a més, és tot seguit assegurada per microexercicis resolts a la mateixa pàgina, com també pels 150 exercicis de la segona part. Per donar més coherència al conjunt, aquests exercicis estan connectats amb els epígrafs explicatius (i aquests epígrafs també ho estan entre ells).

*Pas i repàs. 150 exercicis de llengua** vol ser sobretot un **manual de consulta ràpida que puguin utilitzar, més d'un curs**, alumnes de diferents nivells d'ensenyament, des dels estudiants de la fi de Secundària fins als adults. A més a més, és especialment indicat com a repàs de llengua per als batxillers amb dèficits. Encara que hi predominin els exercicis de nivell mitjà, conté molts exercicis de reforç i alguns d'aprofundiment, sovint proposats ben originals. A fi de facilitar-ne l'autocorrecció, les solucions de tots ells (i dels enigmes de la segona part) s'ofereixen en una separata.

ABREVIACIONS UTILITZADES

adj.:	adjectiu
Atr.:	atribut
CC:	complement circumstancial
CD:	complement directe
CI:	complement indirecte
CPred.:	complement predicatiu
CRV:	complement de règim verbal
conj.:	conjunció
SAdj:	sintagma adjectival
SAdv:	sintagma adverbial
SN:	sintagma nominal
prep.:	preposició
v.:	verb

NIVELLS DE DIFICULTAT EN ELS EXERCICIS

Nivell avançat	●
Nivell mitjà	●
Nivell bàsic	●

ALTRES

Treball per parelles
*: incorrecte o agramatical

* Voldríem agrair els ajuts puntuals prestats per Ferran Marcos i Moral, Jordi Macià i Cid i Pepi Oller i Comellas. Agraïm a Francesc Prat i Fernàndez que els peus de pàgina siguin amenitzats pels seus enigmes. Dediquem el llibre al nostre alumnat, amb qui hem experimentat aquests exercicis i a qui devem la motivació per a continuar treballant per la llengua.

ÍNDIX

TEMA, EPÍGRAF	PÀG.
<i>a/e</i> 1,	7
<i>a/ha</i> 2,	7
accentuació gràfica <´>, <`> 3,	8
regles de l'accent gràfic	8
accentuació i mots acabats en diftong	8
accentuació distintiva (o diacrítica)	9
accent obert (o greu) o tancat (o agut)?	11
accentuació i dièresi	12
<i>aleshores/a les hores</i> 4,	13
<i>ahora/a l'hora</i> 5,	14
<i>almenys/al menys</i> 6,	14
<i>altre, altra...; nostre, nostra...</i> 7,	14
<i>apart/a part</i> 8,	15
apòstrof 9,	15
<i>apunt/a punt</i> 10,	16
atribut 11,	16
<i>b/v</i> 12,	16
<i>ç</i> 13,	16
<i>com/com a</i> 14,	17
<i>comte/compte/conte</i> 15,	17
complement circumstancial 16,	17
complements del verb 17	17
complement de règim verbal 18,	20
complement directe (pronominalització del) 19,	20
complement indirecte 20,	20
complement predicatiu 21,	21
connectors 22,	21
consonants (alternances de) 23,	22
contraccions de preposició i article: <i>al, del...</i> 24,	23
<i>degut a</i> 25,	23
<i>deure</i> 26,	23
dièresi <¨> 27,	23
estalvi de la dièresi	24
diftongs 28,	24
dígrafs 29,	25
<i>doncs</i> 30,	25
<i>el/en/ho</i> 31,	26
<i>el (cd)/li (ci)</i> 32,	26
<i>el que.../el qual...</i> 33,	26
<i>els (ci)/els hi</i> 34,	27
<i>em/hem</i> 35,	27
<i>enlloc/en lloc (de)</i> 36,	28
<i>es/és</i> 37,	28
falsos amics 38,	28
femení (formació del) 39,	29
fonètica 40,	29
<i>gairebé/gaire bé</i> 41,	30
gènere 42,	30
<i>hi ha/ja</i> 43,	31
<i>hi ha/n'hi ha</i> 44,	31
<i>i/e</i> 45,	32
<i>i/hi</i> 46,	32
imperatiu 47,	32
infinitiu/passat simple (<i>anar/anà</i>) 48,	33
<i>li/l'hi</i> 49,	33

TEMA, EPÍGRAF	PÀG.
<i>l-/geminada</i> 50,	33
«lo» neutre 51,	34
<i>maldecap/mal de cap</i> 52,	34
<i>mi/m'hi</i> 53,	35
<i>migdia/mig dia; mitjanit/mitja nit</i> 54,	35
<i>m/n</i> 55,	35
<i>majúscula/minúscula</i> 56,	36
<i>ni/n'hi</i> 57,	36
<i>ningú/algú; algun/cap</i> 58,	36
<i>només/no més</i> 59,	36
numerals 60,	37
<i>o/oh/ho</i> 61,	37
<i>o/u</i> 62,	37
alternança <i>o/u</i>	38
obligació (construccions que expressen) 63,	38
ordres i prohibicions 64	38
<i>per/per a</i> 65,	39
<i>perquè/per què</i> 66,	39
<i>pertot/per tot</i> 67,	39
plural (formació del) 68,	40
<i>potser/pot ser</i> 69,	40
preposicions (canvi i caiguda de) 70,	41
probabilitat (construccions que expressen) 71,	41
pronoms febles (combinació de) 72,	42
<i>quan/quant</i> 73,	44
<i>que/què; quin, quina...</i> (interrogatiu o exclamatiu) 74,	44
<i>res/gens</i> 75,	45
<i>s sorda/s sonora</i> 76,	45
quan fem servir -s- o -ss- entre vocals?	45
<i>se'l, se la...; l'hi, la hi...</i> (pronoms) 77,	46
<i>si/sí/s'hi</i> 78,	46
signes de puntuació 79,	47
síl·labes (divisió en) 80,	47
<i>sinó/si no</i> 81,	47
so-grafia (correspondència grafia-so) 82,	47
<i>sobretot/sobre tot</i> 83,	50
<i>també/tan bé</i> 84,	50
<i>tampoc/tan poc</i> 85,	50
<i>tan/tant</i> 86,	51
verbs 87,	51
quadres corresponents a les entrades 38, 79 i 87:	
87 la conjugació verbal	52
models regulars	52
verbs que tenen formes amb dièresi	54
verbs irregulars més usuals	54
38 falsos amics català-castellà	57
79 signes de puntuació	60
coma < , >	60
cometes baixes o llatines < « » >, altes o angleses < " " > i senzilles < ' ' >	61
punt < . >	61
signe d'interrogació < ? >	61
signe d'admiració < ! >	62
punts suspensius < ... >	62
dos punts < : >	62
punt i coma < ; >	62

EXERCICIS	PÀG.
150 exercicis de llengua	63
Fonètica i ortografia	65
Ortografia de les vocals	65
Ortografia de les consonants	77
Mots semblants	82
Morfologia	88
Morfologia nominal	88
Morfologia verbal	94
Sintaxi	103
Diversos	103
Pronoms febles	106
Pronoms relatius	119
Recapitulació	124
Signes de puntuació i altres aspectes ortogràfics	127
Textos per a corregir	133
Propostes d'expressió escrita	136
Dictats per parelles	139
Jocs lingüístics	143

complement de règim verbal

18

→Vegeu «complements del verb» (17), «pronoms febles» (72) i també 77 i 78.

complement directe (pronominalització del)

19

complements del verb 17 pronoms febles (variants i combinació) 72

Vegeu també: 2 32 34 49 77

TIPUS DE CONSTITUENT	DESCRIPCIÓ	PRONOM	EXEMPLES
SN definit	Introduït per article definit (<i>el, la...</i>) o determinant demostratiu (<i>aquest, aquesta ...; aquell, aquella...</i>).	el la els les	<i>Vols el peix?</i> →<i>No, no el vull.</i> <i>Banyava aquell lloro.</i> →<i>El banyava.</i> [*<i>Ho banyava.</i>]
SN indefinit	- No introduït per determinant. - Introduït per determinants com ara articles indefinits (<i>un</i>), quantitatius (<i>molt, poc</i>), numerals (<i>tres, quatre</i>), etc.	en	<i>Vols peix?</i> →<i>No, no en vull.</i> [*<i>No, no Ø vull.</i>] <i>Desmunteu un avió.</i> →<i>Desmunteu-ne un.</i> <i>Ha portat dues bates.</i> →<i>N'ha portades dues².</i>
pronom neutre o subordinada	- Introduït per un pronom demostratiu neutre (<i>això, allò</i>). - Introduït per una proposició substantiva (semànticament equivalent a <i>això, allò</i>).	ho	<i>Agafa això!</i> →<i>Agafa-ho.</i> [*<i>Agafa-lo.</i>] <i>Ha dit que marxéssim.</i> →<i>Ho ha dit.</i> <i>Ningú no sap què fas.</i> →<i>Ningú no ho sap.</i>

² Observa que el pronom **en** no recull els determinants del SN de pertença, que es mantenen en l'oració resultant (*un, dues*).

19. Completa: De petit sempre practicava aquest esport, però ara ja he avorrit. I Els pares reutilitzen molts papers per escriure, però els infants no reutilitzen cap.

complement indirecte

20

→Vegeu «complements del verb» (17), «pronoms febles» (72) i també 32, 34, 49 i 77.

i/e

45

i/hi 46

i

S'escriuen amb i:

- Els femenins d'adjectius acabats en -i, com *curvilínia*, *espontània*, *momentània*, *sanguínia*... (femenins de *curvilini*, *espontani*...)
- També mots com *declivi*, *dipositar*, *el·lipsi*, *eclipsi*, *contenidor*, *línia*, *ordinador*, *cerimònia*, *infermeria*... Però amb e mots com *enginyer* o acabats en -*edat* (*castedat*) i sovint en -*tat* (*seguretat*).
- La conjunció *i* no es canvia per *e* quan el mot següent comença per *i*: *cors juvenils i infantils*.

i/hi

46

complements

del verb 17

hi ha/ja 43

i/e 45

iconj. copulativa: forma part de locucions com ara *fins i tot*, *tot i que*.hipronon: substitueix un sintagma (*S'ha mirat les butxaques i no hi tenia res*, on *hi* = *a les butxaques*) o forma part de verbs pronominals com *haver-hi*, *veure-hi*, *sentir-hi*,

39. Completa: En aquella casa ■ havia un gran desori; fins ■ tot la mainada ■ estava a disgust.

etc., sense antecedent (*Va veure que no hi havia res a terra.* / *És cec: no hi veu.*).

imperatiu

47

ordres i

prohibicions 64

verbs 87

La segona persona del plural segueix la segona del singular (i només si aquesta conté -*gu*-, aquella també en durà):

SING.	PL.	SING.	PL.
–	diguem	–	encenguem
digues	digueu	encén	enceneu
digui	diguin	encengui	encenguin

40. Completa: Us ho aconsello de debò: ■ (imperatiu de *resoldre*) aquest enigma i ■ (imperatiu de *aprendre*) -vos-el de memòria!

preposicions (canvi i caiguda de)

70

complements
del verb 17

que/què;
quí, quina... 74

canvi

La preposició *en* no admet anar seguida d'una subordinada substantiva d'infinitiu. Cal canviar-la per *a* o bé *de*: **No tenen interès en fer-ho.* → *No tenen interès a fer-ho* (o ... *de fer-ho*). Aquesta combinació és correcta quan és una subordinada de temps: *En fer-se fosc, tothom va plegar* (= *Al fer-se fosc...*, *Quan es va fer fosc...*).

caiguda

Les preposicions cauen davant la conjunció *que*: **Estic d'acord en que tu siguis el líder.* → *Estic d'acord que tu siguis el líder.* També cau *de* en les locucions conjuntives *a fi que*, *abans que*, *després que*, *des que*... (**a fi de que*, **abans de que*...)

Verb + preposició	SP = prep. + SN	SP = a/de + sub. infinitiu	SP = Ø + que...	CAIGUDA DE PREPOSICIÓ
dubtar de	No dubten d'en Pep.	No dubten de fer-ho.	Dubten que ho hagin de fer.	
exposar-se a	S'exposa a un risc considerable.	S'exposa a perdre-ho tot.	S'exposa Ø que li vagi malament.	
confiar en	Confia en la victòria.	Confia a/de guanyar.	Confia Ø que guanyarà.	
entossudir-se en	Està entossudit en bestieses.	Està entossudit a/de fer que el lloren parli.	Està entossudit Ø que té raó.	CANVI DE PREPOSICIÓ

58. Corregeix: El fet de que tingui por de que ella no sigui la primera en arribar a la meta em fa estar, en pensar-hi, molt neguitós.

probabilitat (construccions que expressen)

71

obligació 63

potser/pot ser 69

- *deure* + infinitiu (perífrasi verbal): *Devia estar malalt perquè no va venir.* Aquesta construcció no expressa obligació.
- *potser* / *probablement* + v. en mode indicatiu: *Potser/probablement està malalt.* (**Potser/probablement estigui malalt.*)
- No és correcte l'ús del futur o del condicional amb valor de probabilitat: **No ha vingut: estarà malalta.* → ... *deu estar malalta*; **Serien les dotze quan...* → *Devien ser les dotze quan...*

59. Corregeix: El president digué que el reclus devia ser executat a les 13 h en punt. Serien les 12.45 h quan els botxins van anar a cercar-lo.

58. El fet que tingui por que ella no sigui la primera a arribar a... 59. Possibles respostes: ... el reclus havia de ser / calia que fos executat a les 13 h en punt. Devien ser les 12.45 h...

FONÈTICA I ORTOGRAFIA

Ortografia de les vocals

síl·labes
(divisió en) 80

1

Separa en síl·labes les paraules destacades.

Magdalena **visqué** a Faió fins als **setze anys** com un petit animal **salvatge**, ple de força i de vitalitat, trescant, amb els **peus** nus, per les senderes i els **corriols** de cabres. A vegades, **baixava** al **riu** i es **banyava**. Per un **atzar** miraculós, l'avi de Tomàs, que feia, per **compte** d'una **companyia** estrangera, uns estudis del traçat d'un canal que **hauria** de regar les **assedegades comarques** de les **Garrigues**, sojornà a Faió. A l'hostal **féu coneixença** amb la petita Magdalena, que hi anava regularment a vendre **formatge d'ovella**.

Joan PERUCHO, «El captiveri». *Llibre de cavalleries*

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

síl·labes
(divisió en) 80

2

Divideix en síl·labes els mots següents:

Model:

• estranya terra → *es/tra/nya ter/ra*

- a) disciplina fèrria _____
- b) heroïna pallaresa _____
- c) guerrer paraguaià _____
- d) enquesta suïssa _____
- e) raïm penedesenc _____
- f) deixar córrer _____
- g) Pasqua florida _____
- h) bressoleig suau _____
- i) evacuar cases _____
- j) proteïna tòxica _____
- k) cruïlla perillosa _____

ENIGMA El poeta català menys vegetarià. (6 lletres)

MORFOLOGIA

Morfologia nominal

a / e	1
femení (formació del)	39
gènere	42

48 Completa amb *a* o *bé* *e* tenint en compte el gènere dels mots i el seu context.

- a) Un dubt ▲ n'origina un altr ▲; un deut ▲ en provoca un altr ▲.
- b) Li notifiquem que obr ▲ en poder nostr ▲ l'expedient de referència.
- c) Darrer ▲ ment es passa el dia traginant coses d'una banda a l'altr ▲.
- d) Procedirem al lliur ▲ ment de la medalla de la nostr ▲ entitat.
- e) Vin ▲ i corr ▲ lliur ▲ ment per la nostr ▲ pista.
- f) Per culpa vostr ▲ no ens han donat la nostr ▲ anàlisi, sinó l'altr ▲.
- g) La botifarr ▲ negr ▲ li agrad ▲ més que la carn magr ▲.
- h) La finalitat de l'estudi no pot ser altr ▲ que protegir els qui estan sense sostr ▲.
- i) Tant un llum com l'altr ▲ són a casa nostr ▲.

ENIGMA Classe de pedra que sol presidir les aules. (8 lletres)

femení (formació del)	39
gènere	42
plural (formació del)	68

49 Hi ha noms, com *síndrome*, que no tenen en castellà el mateix gènere (en català, és un mot femení i, per tant, també parlarem de *la sida* 'síndrome d'immunodeficiència adquirida'). Tenint això en compte, posa en singular els SN següents (fes-los precedir de l'article indefinit).

Model:

- dubtes justificables → *un dubte justificable*

- a) espinacs excel·lents _____
- b) calors insuportables _____
- c) senyals inconfusibles _____
- d) comptes corrents transparents _____
- e) deutes importants _____
- f) anàlisis pobres _____
- g) altres costums seculars _____
- h) pebres picants _____

ENIGMA Serp que recapta diners. (5 lletres)

ordres i
prohibicions 64

verbs 87

Vegeu també:
72

67 Passa les ordres d'estil directe a indirecte. Tingues en compte que les prohibicions es construeixen en subjuntiu (per tant, els pronoms passaran a l'esquerra del verb).

Model:

• Ens ha ordenat: «Enceneu-lo!». → *Ens ha ordenat que l'encenguem.*

a) Ens ha ordenat: «Traieu-los!». _____

b) Ens ha ordenat: «Beveu-ne!». _____

c) Ens ha ordenat: «Moveu-lo». _____

d) Ens ha ordenat: «Apreneu-ne». _____

e) Ens ha ordenat: «Coneixeu-lo». _____

f) Ens ha ordenat: «Resoleu-los-el». _____

g) Ens ha ordenat: «Dueu-los-en». _____

 imperatiu 47
obligació
(construccions que
expressen) 63
verbs 87

68 Subratlla els imperatius de la recepta de més avall. Transforma'ls en una perífrasi d'obligació (*haver de* + infinitiu).

Model:

• Pela les tres patates. → *Has de pelar les tres patates.*

Calamars a la cassola

Fitxa tècnica

Un calamar gros
Pèsols congelats
Tres patates
Una ceba
Oli d'oliva
Sal
Pebre vermell

Com es prepara...

Pela les tres patates i talla-les a daus. Pela la ceba i talla-la fina. El calamar, neteja'l amb aigua de l'aixeta i talla'l a daus.

Quan ja tinguis tots aquests elements preparats, posa una cassola de fang amb un bon raig d'oli d'oliva a foc mitjà. Quan l'oli es comenci a escalfar, tira-hi les patates i la ceba. Al cap d'un parell de minuts, afegeix-hi el calamar. Deixa que tot
5 es refredi una estona i aboca-hi un got d'aigua. Dóna canya al foc. Posa-hi una cullerada de sal i una mica de pebre vermell, prou per aicolorir l'aigua.

Al cap de quinze minuts, tasta un tros de calamar. Si no és tou, cou-ho tot un xic més. Si ho és, vol dir que ja està fet. Aleshores treu els pèsols del congelador i tira-
n'hi tants com vulguis. Deixa-ho bullir tot a foc lent i amb la tapa posada fins que
10 els pèsols s'hagin estovat.

David SURIOL I PUIGVERT, *Cuina per a estudiants* (adaptació)

ENIGMA –Hi pots seure a la plaça o bé tenir-hi els calés tot mirant una colla de peixos –diu el fuster.
(4 lletres)

SINTAXI

Diversos

a/ha	2
complement directe	19
contraccions de preposició i article	24

76 Posa-hi, si cal, la preposició *a* i l'article. Si creus que no hi va res, escriu-hi <Ø>. (Recorda que, en principi, el complement directe no va precedit de la preposició *a*.)

- a) Uns malfactors arrencaven ____ queixals d'or ____ vianants.
- b) Aquesta mesura afectarà negativament ____ ciutadans més desvalguts.
- c) Han estat a punt d'atracar ____ en Lluís.
- d) La cantant va demostrar ____ públic que ja estava tipa de fer el préssec.
- e) La Prefectura General de Trànsit ha prohibit ____ automobilistes parlar amb mòbil mentre condueixen.
- f) Hem informat ____ demandants sobre els seus drets.
- g) Hem fet saber ____ advocats que s'estan extralimitant en les seves atribucions.
- h) Haurien homenatjat ____ presidenta del club si hagués tornat els diners ____ socis.

a/ha	2
per/per a	65

77 Omple els buits de les oracions següents afegint-hi la preposició correcta (*a*, *de*, *en*, *per*):

- a) ____ Nadal menjarem ànec amb gust ____ llimona.
- b) Avui ____ la tarda sortia ____ la cuina una oloreta ____ pollastre a l'ast...
- c) Si aquesta ensaïmada l'han feta ____ Menorca, te la menjaràs ____ seguida.
- d) ____ aquesta habitació sempre s'hi sent pudor ____ humitat.
- e) No hi ha res ____ fer: queden llapis blancs, però no en queda cap ____ groc.
- f) La noia que ve ____ la tarda fa els comptes molt ____ pressa.
- g) Ara som ____ Perpinyà, però d'aquí ____ una hora ja serem ____ Girona.
- h) ____ seguida veuràs com, ____ sabates, només en tenen ____ grises.

ni/n'hi	57
quan/quant	73
si/sí/s'hi	78
tan/tant	86

78 Tria l'opció més adient.

- a) De mare, només _____ ha una. (*ni / n'hi*)
- b) «La imitació és la forma _____ sincera d'afalac.» (Carl Caleb Colton, escriptor anglès, 1780-1832) (*m'és / mes / més*)
- c) «Sóc home i res del que és humà _____ estrany.» (Publi Terenci, comediògraf llatí, 195-159 aC) (*m'és / mes / més*)
- d) _____ de bo ella fos com _____. (*tan / tant*) (*tu / t'ho*)
- e) _____ tot _____ tems, però a la fi fas el que vols. (*tu / t'ho*)
- f) Això que jo _____ he dit: no _____ cap _____ peus. (*té / t'he / te*) (*ni / n'hi*)
- g) És superficial en la manera de descriure els personatges; en canvi, _____ descriu el paisatge _____ entreté molt. (*quan / quant*) (*si / s'hi*)

ENIGMA Gos petit procedent d'una gran ciutat xinesa. (8 lletres)

els / els hi 34

li / l'hi 49

 pronoms febles
(variants
i combinació) 72

se'l, se la...;

l'hi, la hi... 77

99

Omple els buits de les oracions amb la combinació adequada i analitza-la.

Model:

- Li dic que no aparqui el cotxe prop del pendent, però sempre **l'hi** aparca.
(**l'hi** = **l'** [el cotxe, CD]; **hi** [prop del pendent, CC lloc])

- Si el director no es veu capaç d'exigir als seus empleats que arribin puntuals, jo mateix _____ exigiré.
- L'àvia no pot continuar llegint la novel·la que llegia perquè l'han operada dels ulls. Ara és la seva néta qui l'alegra llegint _____ cada vespre un fragment.
- Veig que estens la roba al final del jardí. T'aconsello que no _____ estenguis perquè hi ha un niu de tórtres.
- Com que en Manel té el dormitori molt desendregat, sa mare ha demanat a la senyora de fer feines que _____ endreci.
- Com que en Manel té el dormitori molt desendregat, son pare li ha exigut que ell mateix _____ endreci.
- Senyors, si ens deixen la clau anglesa, _____ tornarem de seguida.
- En Quim no va convidar la seva veïna a la festa, perquè tenia por que _____ esguerrés.
- L'lu i l'Ot volen llogar a en Xandri un dels seus pisos de luxe. Aquest, però, no s'atreveix a llogar _____ cap.

ENIGMA Fa caure, aquesta sepultura. (5 lletres)

 complements
del verb 17

100

Pronominalitza els sintagmes adjectivals amb funció d'atribut o de complement predicatiu.

Models:

- La Raquel va arribar **cansada**. → La Raquel **hi** va arribar. (CPred.)
- La Meritxell és **advocada**. → La Meritxell **ho** és. (Atr)

- L'oncle va caure fulminat. _____
- Després de fer el cim, tothom està cansat. _____
- Aquest xicot està tocat de l'ala. _____
- Aquest plantejament sembla raonable. _____
- La teva proposta l'ha posat furiosa. _____
- Com que no les regàvem, les plantes han quedat seques. _____
- Aquestes barres de pa són massa seques. _____

ENIGMA Disputa de cartes. (7 lletres)

SIGNES DE PUNTUACIÓ I ALTRES ASPECTES ORTOGRÀFICS

signes de puntuació 79

126 < , > < . > < ... > < Ø >
Llegeix el text i posa, si cal, una coma, un punt o punts suspensius en el lloc corresponent als quadrats de color. (Si no hi cal cap d'aquests signes de puntuació, escriu-hi < Ø >.) Escriu també les lletres que falten en el lloc corresponent als triangles (n'hi pot anar una o dues).

Menjar és una manera de trobar gust a la vida de concedir-se gratificacions satisfent la gana i provant sensacions gustatives i també una forma de lluitar contra la trista a l'arritment la sole at

I al mateix temps és un acte de convivència un bon instrument per a començar o
5 mantenir una amistat per a solemnitzar les troades familiars per a tractar negocis serveix també per a expressar la categoria social el prestigi fins i tot les idees socioreligioses i tantes altres coses juntament amb tot això però i potser fins i tot a ans que tot això menjar i beure és allò que ens permet mantenir la vida proveir el cos d'energia i promoure la nutrició.

Pilar CERVERA, *Alimentació maternoinfantil* (adaptació)

signes de puntuació 79

Vegeu també:

3 76

127 < , > < . >
Puntua el text següent posant el signe de puntuació pertinent dins < ■ >, completa els mots on figura < ▲ > i escriu una paraula sencera on hi hagi un < ____ >:

Augmenta el nombre de muntanyencs morts durant el descens del K2

Una dotena d'alpinistes van perdre la vida en l'accident múltiple ocorregut dissabte passat després que, divendres passat, quan els escaladors ja havien coronat el cim del K2 situat a la zona pakistanesca de la serralada de l'Himàlaia un enorme bloc de gel tallés la corda de seguretat que estaven utilitzant per afrontar el perill dels descens i s'estavellessin muntanya avall un helicòpter de l'exèrcit pakistanès ha començat el rescat dels supervivents al massís el capità Azeemulá Baig ____ declarat des del campament, ubicat al costat del peu del K2 que «hem confirmat la data que hi ha ____ on morits, la majoria estrangers» entre els morts hi ____ tres coreans, dos nepalesos, dos portadors pakistanesos, un serbi, un francès i un noruec a més d'un irlandès que a ans es creia desaparegut.

Avui, 4 agost 2008 (adaptació)

ENIGMA Aquest vaixell de ferro transporta vehicles i persones. (5 lletres)

PROPOSTES D'EXPRESSIÓ ESCRITA

- 141** Escriu una narració o una descripció, triant **una** de les opcions que t'ofereix en cada cas.

Text narratiu

Escriu un conte donant continuació a un d'aquests inicis. Paga atenció a l'ús dels temps verbals (extensió: uns 200 mots).

- a) «Ja fa onze hores que cau un xàfec impressionant damunt nostre...»
- b) «Efectivament, el meu número de loteria corresponia a la grossa de Nadal...»
- c) «He entrat a l'habitació i me l'he trobada a terra, estirada... morta!»
- d) «De cop i volta, m'he adonat que ens abandonava la llei de la gravetat...»

Text descriptiu

Describeix (extensió: uns 150 mots).

- a) Un mercat, l'ambient que hi ha, la gent que hi compra...
- b) Com era la joguina que més t'agradava durant la teva infantesa.
- c) Un personatge famós. (La descripció ha de ser prou precisa perquè els teus companys endevinin de qui es tracta.)
- d) Com ha de ser el bon venedor o venedora del futur?

ENIGMA Pot ser sanguini, automàtic, per degoteig, per aspersió... però mai un canal! (3 lletres)

- 142** Escriu un text expositiu acollint-te, d'entrada, a **una** d'aquestes dues opcions i fent, tot seguit, el que se't demana:

Text expositiu (opció 1)

Digues quin és el significat de **tres** dels refranys següents (extensió: uns 30-50 mots per cada refrany o pensament).

- a) «Qui de jove no treballa quan és vell dorm a la palla.»
- b) «Pensa el lladregot que qui no roba és que no pot.»
- c) «Quan la misèria entra per la porta, l'amor surt per la finestra.»
- d) «La vellesa dels pares allarga la joventut dels fills.»
- e) «Un metge pot fer d'obrer, però un obrer no pot fer de metge.»
- f) «Qui no té memòria ha de tenir cames.»

ENIGMA Ciutadana de la Llombardia que s'alimenta d'arròs, pizzes i escalopa. (8 lletres)

145 Escriu un text (extensió: uns 175 mots) en què discuteixis una de les afirmacions que segueixen (manifesta-t'hi favorable o desfavorable, matisa-les...):

Text argumentatiu

- a) «L'objectiu de la televisió és informar, no pas entretenir.»
- b) «La boxa, la pesca, la caça, les curses de fórmula 1, els escacs... són tan esports com el bàsquet o el futbol.»
- c) «Per evitar problemes, totes les discoteques i locals d'oci haurien d'estar vigilats per càmeres de vídeo.»
- d) «Una prioritat del govern hauria de ser fer compatible la vida laboral amb la vida familiar.»

146 Respon una de les cartes següents (publicades en una revista local), manifestant la teva posició favorable o contrària al que s'hi diu. Procura matisar l'expressió i argumentar bé. En el primer paràgraf donaràs la referència de la carta que comentes i resumiràs la posició del seu redactor o redactora (extensió: uns 150 mots).

Text argumentatiu

a)

VOLEM APARCAR!

De tothom és sabut que els vehicles són la base del transport de persones i mercaderies i, per tant, la major font de riquesa del país.

Però als conductors ja ens és gairebé impossible poder aparcar, per molt que paguem en impostos, zones blaves... I per si no n'hi havia prou amb els guals o amb les zones de càrrega i descàrrega, ara hem perdut més places d'aparcament amb la imposició de contenidors de tota mena (n'hi posen per al plàstic, per al pa-

per, per al vidre...) que no fa servir ningú i que no serveixen per a res, només per a fer nosa, prendre'ns places d'aparcament i molestar la gent que anem motoritzats. I darrerament, per si encara quedava alguna plaça lliure, l'Ajuntament ha reservat zones d'aparcament als minusvàlids, als taxistes, a les ambulàncies i... (la llista es va allargant cada dia que passa!).

Al pas que anem, valdrà més no eixir de casa amb el cotxe i anar amb bici o amb tren! I és que on anirem a aparcar! On anirem a parar!

J. Carreter (València)

b)

QUAN JUBILAREM ELS NOSTRES QUIOSQUERS?

La feina de quiosquer és una feina massa sacrificada per als nostres temps: s'ha d'obrir molt d'hora al matí i acabar molt d'hora al matí i a la diumenge, fas poques vacances, etc. Jo vaig ser vint anys quiosquera a la Rambla de Tarragona i he de confessar que vaig quedar tipa de viure a la intempèrie tants anys. Per això proposo una bona idea a tota la ciutadania.

Amb els d'IMSERO he estat aquests dies a diferents

ciutats de Suïssa i d'Àustria i m'ha sorprès comprovar que es venen els diaris al carrer sense que ningú els vigili. Tapats amb plàstics perquè no es mullin, trobes diferents piles de periòdics i una guardiola al costat perquè el client hi posi els diners corresponents quan se n'emporta algun. Ara que som tan europeus proposo que es faci el mateix aquí. Així, per fi, es podran jubilar tots els abnegats quiosquers que queden!

T. Mur (Tarragona)

c)

UNA ANTIGALLA ALS NOSTRES CARRERS

Jo no entenc per què hi ha encara cabines pels carrers. I és que, si tothom té mòbil, per a què serveixen les cabines? Per a fer bonic potser?

Els joves les fan malbé, sempre hi ha vidres per terra i els telèfons no funcionen mai. A més, les cabines són molt cares i, a sobre, no tornen canvi.

Proposo al batlle que les supprimeixi totes. Si almenys en posessin de disseny! Però no: són lletgíssimes, sòrdides, claustrofòbiques, etc. Recorden la pel·lícula de López Vázquez! Quin país més antiquat, el nostre!

A. Bonet (Palma)